

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2021/22:39

Fredagen den 13 maj

§ 1 Utrikes frågor – försvar

Försvarsminister Peter Hultqvist

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
– försvar den 21 mars 2022**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor – försvar den 17 maj 2022**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon! Vi hälsar därmed försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare välkomna hit.

Jag vill också påminna ledamöterna – det var ju ett tag sedan vi sågs – om att kompletterande mervärde gäller. Det som har sagts i utskottet behöver inte nödvändigtvis upprepas vid dagens EU-nämndssammanträde.

Vi inleder med återrapporten.

Anf. 2 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Vid FAC:s så kallade jumbomöte den 21 mars 2022 antogs den strategiska kompassen. Samtliga medlemsstater välkomnade kompassen och betonade betydelsen, detta inte minst mot bakgrund av Rysslands utmaning av den europeiska säkerhetsordningen.

Vid FAC försvar samma dag hölls en diskussion om just Rysslands aggression mot Ukraina. Ministrarna delgavs lägesuppdateringar om situationen, och medlemsstaterna uttryckte sitt unisona stöd för Ukraina.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 1, Aktuella frågor. Det här är en informationspunkt.

Anf. 4 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Sverige kommer vid mötet att representeras av statssekreterare Jan-Olof Lind.

På dagordningen för FAC försvar den 17 maj finns tre punkter: aktuella frågor, implementering av den strategiska kompassen med fokus på framtiden för EU:s krishanteringsinsatser inom ramen för GSFP samt den ryska aggressionen mot Ukraina.

Under den första dagordningspunkten informerar EU:s höga representant Josep Borrell om aktuella frågor på det utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska området med fokus bland annat på Sahel och Ukraina. Här avser regeringen att betona vikten av att EU tar ett samlat grepp för att motverka bland annat Wagnergruppens aktiviteter i insatsområdet, detta särskilt mot bakgrund av Wagnergruppens närvaro och aktiviteter i Sahel.

Vad gäller Ukraina återkommer jag under den sista dagordningspunkten.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 2, Genomförande av den strategiska kompassen med fokus på framtiden för GSFP-uppdrag och GSFP-insatser. Det här är en diskussionspunkt.

Anf. 6 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Vid den andra dagordningspunkten ska implementeringen av den strategiska kompassen diskuteras. Fokus för dagordningspunkten ligger på framtiden för EU:s krishanteringsinsatser inom ramen för GSFP. Regeringen avser att uttrycka stöd för genomförandet av den strategiska kompassen och framhålla Sveriges engagemang i implementeringen under det kommande ordförandeåret.

Mot bakgrund av det förändrade omvärldsläget har utmaningar för EU:s insatser blivit föremål för diskussion. Det har tagits fram förslag om ökad flexibilitet i EU-insatserna, till exempel genom att i högre grad beakta lokala förutsättningar. Regeringen ser positivt på en sådan utveckling.

Vad gäller EU:s krishanteringsinsatser anser regeringen att EU ska ha förmåga att verka genom hela konfliktcykeln och genomföra hela spektrumet av civila och militära krishanteringsinsatser, inklusive de mest krävande uppdragen. Hela EU:s verktygslåda ska nyttjas genom en integrerad ansats med samverkan mellan civila och militära instrument. Samarbete med partner bör också främjas i unionens krishantering.

Regeringen ser därför positivt på att EU ser över den militära snabbinsatsförmågan för att denna ska bli mer effektiv och ändamålsenlig utifrån den inriktning som angetts i den strategiska kompassen. Därför bejakar regeringen också att EU:s militära snabbinsatsförmåga ska vara modulär och kunna anpassas efter varje given situation.

I anslutning till frågan om ökad flexibilitet för EU:s krishanteringsinsatser avser regeringen att vid mötet särskilt belysa EU-fördragets artikel 44. Genom artikel 44 möjliggörs att en mindre grupp medlemsstater ges i uppdrag att genomföra en insats för EU:s räkning.

I den strategiska kompassen fastslogs att det ska preciseras hur denna artikel kan konkretiseras. Det är en inriktning regeringen bejakar. Regeringen avser därför att betona vikten av att detta arbete fortskrider. Huvudprincipen bör dock fortsätta att vara att utgå från EU-27 och nyttja beprövade GSFP-ramverk för EU:s krishanteringsinsatser närhelst det är möjligt.

Anf. 7 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Nu går vi mot ett implementeringsskede, och det är såklart det viktigaste. Moderaterna välkomnar kompassen – det har vi talat om tidigare – och de förbättringar av denna som har skett den senaste tiden, särskilt skrivningarna om Ryssland och att även Arktis nämns.

Jag skulle vilja fråga vad regeringen gör för att implementera den strategiska kompassen här hemma. Och vad är det regeringen särskilt prioriterar? Är det de punkter som försvarsministern nu läste upp? Är det så det ska tolkas? Den innehåller ju många fler punkter.

Sedan har jag en kommentar. Bara så att jag har förstått det hela rätt: Kompassen i sig är ju ganska kortfattad när det gäller Storbritannien, men jag antar att Sverige jobbar för att den frågan inte glöms bort.

Anf. 8 PER SÖDERLUND (SD):

Ordförande! Jag är ganska ny i den här församlingen, så jag ber om ursäkt om jag upprepar något som har sagts tidigare.

Jag vill börja med att anmäla en avvikande ståndpunkt till regeringens förslag till svensk ståndpunkt.

I likhet med tidigare anser vi att EU inte behöver utveckla en egen militär operativ förmåga. Det skulle ske parallellt med de väl inarbetade försvarssamarbeten som flera medlemsländer redan deltar i. Det är inte alltför långsökt att anta att dessa kommer att kompliceras av den militära delen i den strategiska kompassen. Ansvarsfördelningen riskerar att bli otidlig med alltför många kockar som kokar samma soppa. Den militära delen riskerar helt enkelt att leda till en dubblering av förmågor och till att EU tar på sig uppgifter som existerande säkerhetspolitiska samarbeten i Europa redan löser. Det är dessutom en omfattande uppgift, och Sverige behöver i dagsläget prioritera den nationella försvarsförmågan.

Anf. 9 MALIN DANIELSSON (L):

Ordförande! Jag tackar försvarsministern för dragningen.

Vi tycker att ståndpunkten är rimlig, även om vi gärna hade sett lite längre gående skrivningar vad gäller det militära försvarssamarbetet.

En fråga dock: När det gäller energipolitiken kopplat till säkerhetspolitiken skulle jag vilja ha en kommentar om huruvida vi ser att detta har täta kopplingar och behöver lyftas i kompassen.

Anf. 10 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

När det gäller implementeringen av kompassen kommer det att bli en viktig uppgift i samband med ordförandeskapet. Vi förbereder oss för den frågan tillsammans med Frankrike och Tjeckien. Jag har nämnt saker i mitt anförande som är prioriterade, men också den regionala dimensionen är viktig för regeringen liksom att det finns en flexibilitet inom partnerskapet.

När det sedan gäller detta med överlappning finns det ett grundläggande avtal mellan Nato och EU om att man ska vara kompletterande organisationer och inte bygga upp parallella kompetenser. Framför allt har man sagt att man ska ha ett samarbete när det gäller cyber och hybrid.

Från svensk sida har vi verkligen markerat och tryckt på att man ska hålla sig inom de ramar och överenskommelser som finns. Eftersom jag

själv har deltagit i och hört diskussionerna uppfattar jag att dessa gränsdragningar är rätt så tydliga. Det har vi försökt jobba med.

När det sedan gäller energin kommer allt som rör Ukrainakonflikten och som påverkar Europa kontinuerligt upp till diskussion inom ramen för EU. Här är inte minst energi ett självklart ämne som är högaktuellt just nu. Det blir naturligtvis också en del av kompassdiskussionen. Det har väl framgått med önskvärd tydlighet att energifrågan är synnerligen aktuell inom ramen för EU.

Anf. 11 DANIEL RIAZAT (V):

Från Vänsterpartiets sida har vi från start varit emot den strategiska kompassen. Vi har betonat vikten av att Sverige satsar på sin egen försvarsförmåga. När det kommer till krishanteringsinsatser har vi såklart sagt att det bör finnas samarbete på EU-nivå.

Nu handlar ju denna fråga om implementeringen och inte om själva beslutet om den strategiska kompassen, så därför kommer vi inte att anmäla en avvikande mening i dag. Men jag vill ändå få till protokollet att Vänsterpartiet har varit negativt inställt, och är det fortfarande, till detta ärende.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

För ordningens skull heter det avvikande ståndpunkt. Det vet Daniel om, så jag bara påminner. Det är tidigt på fredagsmorgonen.

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande ståndpunkt anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går in på dagordningspunkt 3, Rysslands aggression mot Ukraina. Det är också en diskussionspunkt.

Anf. 13 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Under den sista dagordningspunkten kommer den ryska aggressionen mot Ukraina att diskuteras.

Regeringen fördömer i kraftfullaste möjliga ordalag Rysslands aggression mot Ukraina och avser att vara tydlig med att den ryska invasionen av Ukraina utgör ett flagrant brott mot internationell rätt och europeisk säkerhetsordning. Regeringen avser att understryka vikten av fortsatt enighet i EU. EU bör tillsammans med partner och likasinnade upprätthålla och fortsätta att öka trycket på Ryssland och Belarus, inklusive genom utökade restriktiva åtgärder.

EU har agerat kraftfullt under den pågående krisen, bland annat med flera på varandra följande beslut om användandet av den europeiska fredsfaciliteten som instrument för medlemsstaterna att leverera vapen till Ukraina. Inom EU sker även ett arbete för att försöka matcha Ukrainas behov mot vilken utrustning medlemsstaterna är beredda att överlåta.

Kriget har pågått i 79 dagar och konsekvenserna kommer att kvarstå under lång tid, varför långsiktighet och uthållighet behövs. Utöver kortsiktigt politiskt, humanitärt och militärt stöd bör EU fortsätta förberedelserna för återuppbyggnaden av Ukraina genom omprioritering av de medel som finns i EU:s budget. Det är av särskild vikt att den enighet och handlingskraft som EU och andra visat prov på kvarstår.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 4, Övriga frågor. Det är en informationspunkt.

2021/22:39

13 maj

Anf. 15 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Jag vill även informera om att det i anslutning till mötet också planeras för informell lunchdiskussion med Natos generalsekreterare Jens Stoltenberg och Ukrainas försvarsminister Oleksij Reznikov, som deltar via videolänk. Även i det här sammanhanget avser regeringen att uttrycka sitt fortsatta stöd för Ukraina.

På nationell nivå har regeringen beslutat om sammanlagt över 2 miljarder i stöd till Ukraina, inklusive beslutet att skicka militär utrustning samt finansiellt stöd särskilt öronmärkt för den ukrainska försvarsmakten.

Det svenska stödet för Ukraina, både politiskt och bland befolkningen, är fortsatt starkt. Sverige är berett att gå långt för att bistå Ukraina och försvara europeisk säkerhetsordning.

Slutligen vill jag också informera om ett möte i Europeiska försvarsbyrån, EDA. I anslutning till försvarsministermötet har EDA kallat till ett styrelsemöte i ministerformat. Vid mötet förväntas beslut fattas avseende hur EDA ska arbeta med försvarsinnovation genom inrättandet av en koordinerad innovationshubb.

Därutöver finns en diskussionspunkt som handlar om luckor inom försvarsinvesteringar. Detta anknyter till uppgiften som kommissionen och EDA tilldelades i samband med Europeiska rådets informella möte i Versailles den 10–11 mars. Av uppgiften framgår att kommissionen i samverkan med EDA ska ta fram en analys av så kallade luckor i försvarsinvesteringar. EDA har inför detta tagit fram en första analys som ligger till grund för mötets diskussion. Frågan kommer därefter att behandlas av Europeiska rådet den 30–31 maj.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Det ryktas att solen skiner lite extra över Karlstad i dag, så jag hoppas att den lyser även över försvarsministern med medarbetare denna helg. Tack för i dag!

Anf. 17 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Det var mäktigt att få ta del av detta statement.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Varsågod, det var dig väl unt!

§ 2 Utrikes frågor

Utrikesminister Ann Linde

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 11 april 2022

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 16 maj 2022

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar utrikesminister Ann Linde med medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde.

Vi inleder som vanligt med återrapport.

Anf. 20 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! EU-nämnden har mottagit en skriftlig rapport från rådets möte den 11 april, och jag har inget att tillägga till den.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går till dagordningspunkt 3, Aktuella frågor. Det är återkommande frågor inom ramen för utrikesområdet, och det är en informationspunkt.

Anf. 22 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Ordförande! Josep Borrell väntas som vanligt ta upp olika ämnen under punkten Aktuella frågor. Även om ståndpunkter i dessa frågor inte ska förankras vill jag säga något om vad vi tror kan komma upp.

Vi har fått information om att Borrell avser att återrapportera från en resa till Chile och Panama. Under resan träffade Borrell bland andra Chiles nya regering och de centralamerikanska och karibiska samarbetsorganisationerna Sica och Caricom. Borrells besök var en del av arbetet med att stärka EU:s strategiska, politiska och ekonomiska engagemang i Latinamerika och Karibien – något som har blivit ännu viktigare i ljuset av Rysslands aggression mot Ukraina.

Borrell väntas också ta upp situationen i Etiopien. Parterna i konflikten har de senaste månaderna tagit steg mot eldupphör och humanitärt tillträde, men mycket arbete kvarstår. Sverige stöder att EU ska vara engagerat i medlingsansträngningarna. Det är viktigt att EU upprätthåller dialogen och trycker på parterna, inklusive genom att även fortsättningsvis använda EU:s ekonomiska stöd som påtryckningsmedel för en hållbar vapenvila, obehindrat och säkert humanitärt tillträde och ansvarsutkrävande. Jag vill även nämna att rådet som A-punkt väntas anta slutsatser om avvapning, demobilisering och återintegrering av före detta kombattanter.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Västra Balkan.

Anf. 24 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Ordförande! Avsikten är att föra en strategisk diskussion om EU:s förbindelser med västra Balkan och utvecklingen i regionen i ljuset av

Rysslands aggression mot Ukraina och det försämrade säkerhetsläget. Västra Balkans säkerhet påverkas, liksom vår egen, av Rysslands aggression. De tydligaste hoten mot regionen handlar om desinformation, hybridhot och påtryckningar som kan ha destabiliserande verkan på ländernas interna sammanhållning, demokratiska processer, reformer och EU-närmande.

Kriget har även direkta följder för ländernas energi- och livsmedelsförsörjning, deras internationella handel och den viktiga turistnäringen. Det finns också risker för att befintliga spänningar i regionen spås på, inte minst i Bosnien och Hercegovina och i Kosovo. Länderna kommer att fortsätta vara sårbara för påverkan av externa aktörer, vilket är allvarligt, inte minst i ljuset av Rysslands intresse av instabilitet i Europa.

EU har tydligt kommunicerat att vi av våra kandidatländer förväntar oss uppslutning kring den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Sverige välkomnar att flertalet av länderna på västra Balkan – Albanien, Kosovo, Montenegro och Nordmakedonien – har anslutit sig till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, inklusive sanktionerna mot Ryssland. Alla länder i regionen ställde sig också bakom resolutionen i FN:s generalförsamling den 2 mars, som fördömde Rysslands aggression och uppmanade till ett fullständigt och villkorslöst tillbakadragande av trupp från Ukraina.

Diskussionen vid FAC blir ett tillfälle att understryka att Rysslands aggression mot Ukraina gör det än viktigare att EU är en synlig och trovärdig aktör i vårt närområde. EU måste bekräfta att länderna på västra Balkan har ett europeiskt perspektiv och att vårt samarbete spelar en viktig roll för vår gemensamma framtid och säkerhet. Detta innebär också att EU för att vara en trovärdig partner och utrikespolitisk aktör måste leverera på sina åtaganden.

Frågan om förhandlingsstarten för Nordmakedonien och Albanien måste lösas. Bulgariens blockering av Nordmakedoniens förhandlingsstart är inte acceptabel. Den riskerar att åsamka än mer skada i dagens försämrade säkerhetspolitiska läge. EU behöver tillsammans med regionen identifiera fler samarbetsmöjligheter och förstärka vår gemensamma säkerhet och motståndskraft. Detta gäller särskilt de länder på västra Balkan som gjort ett strategiskt vägval och anslutit sig till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik enligt principen ”more for more”. Vi behöver tydliggöra för regionen och för omvärlden att det finns ett mervärde i Europas och EU:s regel- och värdebaserade samarbeten som stärker våra samhällen och vår säkerhet.

Jag besökte Bosnien och Hercegovina i april. Diskussionen vid FAC blir ett tillfälle att dela några intryck från den resan. Den allvarliga politiska krisen fortsätter, och landets sårbarhet förstärks, delvis som en följd av det försämrade säkerhetspolitiska läget. Jag understryker i alla mina samtal vikten av att samtliga politiker i Bosnien och Hercegovina tar sitt ansvar och slutar underminera landets funktionalitet och suveränitet.

Anf. 25 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr ordförande! Sverigedemokraterna har en avvikande ståndpunkt. Vi instämmer i att EU bör se över möjligheterna att stärka det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet. EU har en stor potential att komma med i

den här frågan, dock inte genom ett lockbete som kandidatstatus eller incitament för ett snabbspår till EU-medlemskap.

Vi ser vikten av att stärka förbindelserna mellan EU och västra Balkan, men vår utgångspunkt är att EU inte bör villkora rättsstatens principer och Köpenhamnskriterierna, som är viktiga fundament i EU-samarbetet och grundläggande i EU:s existens. Vi är kritiska till den inställning som regeringen uttrycker, nämligen att EU bör påskynda utvidgningen, inte minst om man utövar påtryckningar på en annan medlemsstat utan att ha en genuint bra grund för en potentiell förhandlingsstart. Nordmakedonien bör ges mer tid och möjlighet att leva upp till kriterierna för att vara ett EU-medlemsland och bör få tid att genomföra de reformer som behövs. Annars kommer statusen som kandidatland i EU inte att betyda någonting.

Anf. 26 SOFIA DAMM (KD):

Ordförande! Jag tackar utrikesministern för föredragningen.

Det är otroligt frustrerande att Bulgarien står fast vid blockeringen av Nordmakedonien. Jag uppskattar att utrikesministern nu var något skarpare – jag vet att det är det talade ordet som gäller – än i den skriftliga ståndpunkten, där man endast uttryckte att det var hög tid att Bulgarien släppte sin blockering, som riskerar att få väldigt allvarliga säkerhetspolitiska konsekvenser.

Jag tänkte bara höra lite hur läget ligger. Det har känts lite som att det har varit någon form av ljusning. Jag vet att tyskarna tryckte på ganska rejält. Sedan har det fallit tillbaka igen. Man vill ha de här konstitutionella garantierna. Kan utrikesministern utveckla lite vad det finns för verktyg att ta till för att sätta ytterligare press på Bulgarien? Riksdagen har ju ett väldigt nära samarbete med parlamentet i Skopje, vars företrädare var här förra veckan. Vi kanske inte riktigt hade sett så stort missmod från den här gruppen tidigare. Jag tror att det är viktigt att det börjar röra på sig och att vi verkligen står bakom att mer behöver göras för att sätta press.

Anf. 27 MALIN DANIELSSON (L):

Ordförande! Vi uppskattar också markeringen mot Bulgarien vad gäller Nordmakedonien.

Vi har varit oroliga över utvecklingen på västra Balkan under en längre tid, redan innan kriget mot Ukraina bröt ut. Vi ser en oroväckande tendens att man inte anpassar sig efter EU:s utrikespolitik. Vi tycker också att man bör diskutera ett minskat stöd till de länder som inte gör det. Jag skulle gärna vilja höra en kommentar till exempelvis Serbiens agerande.

Anf. 28 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag börjar med Wiechel och utvidgningen. Regeringen anser att EU-närmande för länder på västra Balkan är helt centralt för att skapa förutsättningar för god utveckling av säkerheten, inte bara där utan i hela Europa. EU-anslutningsprocessen utgör det instrument som EU under årtionden har använt för att stärka genomgripande samhällsreformer och institutioner i kandidatländer.

Jag har ingen annan åsikt än att fokus fortfarande ska ligga på rättsstatens principer och konditionalitet. Det ska vara baserat på tydliga kriterier och egna meriter. Det är länderna själva som sätter takten för närmandet genom att genomföra de reformer som krävs. Samtidigt ska EU

stå fast vid utvidgningsprocessen och hålla vad vi lovar när kriterierna för att gå vidare i processen uppnås.

Då är det naturligtvis otroligt problematiskt med det som Bulgarien nu har gjort gentemot Nordmakedonien. Vi har faktiskt ett enhälligt beslut om att gå vidare. Detta handlar om EU:s trovärdighet, menar jag. Det är inte bara jag som har varit oerhört tydlig med det här, utan det är många länder som sätter stark press på Bulgarien. Vi anser att de krav som Bulgarien har är oacceptabla och inte ska få äventyra processen. Samtidigt är det enhällighet som gäller. Detta är ännu ett tydligt exempel på problemet med total enhällighet.

Dessutom har vi framhållit att det här är bilaterala krav och att sådana inte ska komma in i anslutningsprocesser. Till exempel har Portugal och Spanien fortfarande utestående bilaterala frågor som inte är lösta. Det brukar tas upp som exempel på att bilaterala konflikter som inte är lösta inte ska störa EU-samarbetet.

Detta handlar om språkets status, om benämningen av landet och om gemensam historia. Det finns ett vänskapsavtal mellan Bulgarien och Nordmakedonien från 2017 som är inriktat på det här. Nu anser Bulgarien att Nordmakedonien inte har uppfyllt sina åtaganden.

Det är två nya premiärministrar. Jag har talat med båda. De har en ansats att vilja lösa detta. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Men eftersom det nu finns två premiärministrar som vill detta hoppas vi kunna stödja dessa två på olika sätt och eventuellt använda påtryckningsmedel gentemot de krafter som inte vill.

När det gäller Serbien krävs det en positiv utveckling av respekten för mediefriheten, det oberoende rättsväsendet och bekämpningen av organiserad brottslighet, men också korruptionsfrågan. Dessutom tar vi hela tiden upp normaliseringsdialogen med Kosovo som viktig. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Som vi ser det handlar det mest om att Serbien måste visa politisk vilja och ansluta sig till EU:s utrikespolitik.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Men det finns en konditionalitet i EU-närmandet. Det innebär att Serbien inte kommer att kunna ta steg framåt om man inte visar på framsteg i reformarbetet.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande ståndpunkt anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Rysslands aggression mot Ukraina. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 30 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Det är sjätte gången som FAC diskuterar frågan sedan invasionen inleddes den 24 februari. Ukrainas och Kanadas utrikesministrar väntas delta i delar av diskussionen.

Rysslands invasion är nu inne på sin tredje månad. Attackerna mot civila och civil infrastruktur i Ukraina fortsätter med oförminskad styrka. Samtidigt uppvisar Ukraina en imponerande motståndskraft. Rysslands brutala krigsföring har koncentrerats till de östra delarna av Ukraina de

senaste veckorna. Men ingenting tyder på att Kreml gett upp målet att ta kontroll över en större del av Ukraina. I Cherson i södra Ukraina förde de ryska styrkorna den 30 april bort den lokala byäldsten i Gammalsvenskby, Mykola Kurivtjak. Han har sedan dess inte hörts av. Det är tydligt att Ryssland inte ryggat för civila offer eller egna militära förluster. Den ryska statsledningens brott mot folkrätten ska utredas, och ansvariga måste ställas till svars.

Inom EU och i andra internationella sammanhang fortsätter Sverige att ge sitt fulla stöd till Ukraina och vidtar åtgärder för att sätta tryck på Ryssland och Belarus. Den internationella givarkonferens som Sverige anordnade tillsammans med Polen i Warszawa den 5 maj, i samarbete med ordföranden för kommissionen och Europeiska rådet, blev en framgång. Under konferensen tillkännagavs stöd om sammanlagt 6,5 miljarder euro till Ukraina.

Ett tiotal stats- och regeringschefer deltog på plats i Warszawa, liksom höga företrädare för FN, Röda Korset och de internationella finansiella institutionerna. Ukraina representerades på plats av premiärminister Sjmyhal, medan president Zelenskyj deltog via videolänk från Kiev. Konferensen var det första tillfället sedan kriget startade då en bred grupp länder och det multilaterala systemets olika delar samlades på högsta nivå för att tillsammans med Ukrainas regering diskutera hur man gemensamt kan möta de enorma humanitära, finansiella och långsiktiga ekonomiska behov som kriget orsakat. Konferensen är därmed en viktig grund att bygga vidare på för att se till att det blir ett samlat och långsiktigt engagemang från världssamfundet till stöd för Ukraina.

Inför FAC verkar regeringen för ett fortsatt enigt och kraftfullt svar från EU. Ukrainas förhandlingspositioner måste stärkas genom stöd till landets uthållighet och militära förmåga. Samtidigt måste Rysslands förmåga att föra krig begränsas. Det är avgörande att EU:s arbete med sanktioner mot Ryssland fortsätter i nära samordning med partner och likasinnade.

EU står i begrepp att enas om ett nytt omfattande sanktionspaket. Paketet innebär utfasning av oljeimport från Ryssland, uteslutning av fler ryska och belarusiska banker från Swift, utökad exportkontroll, åtgärder mot ryska medieföretag som sprider statlig propaganda och förbud för ryska aktörer att köpa fastigheter inom EU. Det blir också förbjudet att tillhandahålla flera olika typer av tjänster till Ryssland, bland annat redovisnings- och managementkonsulttjänster.

Paketet innehåller också listningar av bland annat militära befälhavare som bär ansvaret för ryska styrkors agerande i Butja och Mariupol. Det ingår även listningar av ukrainska medlöpare efter förslag från Sverige. I solidaritet med Ukraina är det viktigt att vi markerar skarpt mot dessa individer som aktivt stöder och möjliggör en rysk ockupation.

Sverige stöder ytterligare sanktioner mot Ryssland för att fortsätta att öka trycket så länge aggressionen mot Ukraina fortgår. Vi kommer även att fortsätta att agera för att Belarus ska hållas ansvarigt för sin medverkan i de ryska aggressionshandlingarna.

Parallellt med nya förslag på sanktionsområdet måste också det viktiga arbetet fortsätta med att säkerställa att tidigare sanktionspaket får full effekt. Sveriges hållning förblir att alla åtgärder fortsätter att ligga på bordet men inte så att vår transatlantiska och europeiska enighet hotas. Jag

vill vara öppen med att vi har nått en punkt där det kan bli svårare att nå enighet om ytterligare åtgärder. Enigheten är grunden för hela vår långsiktiga hantering av denna kris och därmed en tillgång som vi behöver vårda. Sverige är positivt till ett fjärde stödpaket till Ukraina inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten, EPF. Vi verkar för ett skyndsamt beslut om åtgärder samt för att nya stödåtgärder inom EPF ska hanteras inom befintlig ram.

Förutom ett stort mänskligt lidande har kriget katastrofala effekter på den ukrainska ekonomin. Enligt Världsbankens prognos väntas Ukrainas ekonomi i princip halveras i år. Det finns ett stort behov av ekonomiskt stöd för att den ukrainska staten ska klara av sina löpande utgifter liksom av andra åtgärder för att stötta den ukrainska ekonomin. Sverige välkomnar kommissionens initiativ för en tillfällig suspendering av kvoter och tullavgifter för ukrainska varor.

Utöver politiskt, militärt, humanitärt och finansiellt stöd bör EU fortsätta förberedelserna för återuppbyggnaden av ett fritt och demokratiskt Ukraina genom omprioritering av befintliga budgetmedel. Vi ser fram emot lanseringen av solidaritetsfonden för Ukraina i enlighet med Europeiska rådets slutsatser.

Rysslands invasion av Ukraina är ett hot mot inte bara europeisk utan också global fred och säkerhet, och krigets följdverkningar är kännbara långt bortom Ukrainas gränser, inte minst när det gäller tryggad livsmedelsförsörjning. EU måste fortsätta ansträngningarna att uppmuntra till en bred internationell uppslutning bakom Ukraina och även nå ut till de länder som visar sympati för ryska påståenden.

Det ukrainska folkets vilja att försvara sitt land och sin plats i Europa är en stark drivkraft för att stå emot den ryska aggressionen. Det är viktigt att EU stöder och fortsätter att uppmuntra Ukrainas strävan att bli en integrerad del av Europa. Vi välkomnar Ukrainas medlemskapsansökan, som nu ska behandlas så att vi värnar utvidgningsprocessens integritet och trovärdighet. Vi ska erbjuda allt tänkbart stöd för att Ukraina ska nå sitt mål utan att skapa orealistiska förväntningar.

Anf. 31 HANS ROTHENBERG (M):

Ordförande! I det stora hela stöder vi från Moderaterna den hållning som regeringen har. Det handlar om att sätta maximal press på Ryssland, men det gäller också att kunna säkra effekten och efterlevnaden av sanktionerna. Här skulle jag vilja fråga ministern: Hur ser man från svenskt perspektiv och EU-perspektiv på hur efterlevnaden ska hanteras? Finns det några minimiregler för sanktionsöverträdelser? Detta är ett viktigt moment att lyfta upp, inte minst med tanke på vad ministern sa om att det blir svårare att nå enighet om ytterligare sanktioner inom EU-kretsen.

Sedan har jag en kommentar om krigsförbrytelser, som också är värt att uppmärksamma. Moderaterna stöder kommissionens initiativ att ge EU-myndigheten Eurojust möjlighet att samla in och dela bevis på krigsförbrytelser, som är en process som måste pågå parallellt. Om inte annat är det ett sätt att säkra information och bevis som kan leda till ytterligare motiverade sanktioner.

Anf. 32 MALIN DANIELSSON (L):

Ordförande! Vi instämmer också i ståndpunkten från regeringen. Vi

ser att det måste vara EU:s ingång att det blir en ukrainsk seger och ett fullständigt tillbakadragande av rysk trupp. Vi ser gärna ytterligare sanktionspaket.

Något som inte nämndes men som vi tycker att man behöver arbeta med är återuppbyggnaden av Ukraina efter kriget och att vi tidigt signalerar från EU att vi tror på Ukraina som en egen nation och att EU står bakom återuppbyggnaden.

När det gäller krigsförbrytelser vill vi särskilt lyfta upp det faktum att våldtäkt används som vapen och att det också måste vara en del av utredningarna om krigsförbrytelser.

Anf. 33 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag börjar med Hans Rothenberg. Vi håller helt med om vikten av att säkra sanktionsöverträdelser. Det är varje medlemsstats ansvar att säkra detta. Kommissionen har också en roll när det gäller att överväga. Jag skulle säga att trycket från EU och andra på att ha dessa massiva sanktioner innebär en kontroll också av efterlevnaden, men huvudsakligen är det medlemsstaterna och kommissionen som har den rollen.

Krigsförbrytelser är en viktig fråga, och här kan jag samtidigt ta upp det som Malin Danielsson sa om våldtäkter. Sverige har gett en rad extra stöd. Senast var det 5 miljoner extra utöver de 2 extra miljoner som vi har gett till ICC. EU:s utrikesministrar träffade, som jag har meddelat, ICC:s chefsåklagare förra gången vi hade FAC. Vi var bland annat tre kvinnliga utrikesministrar som hade bestämt att vi skulle ta upp just våldtäkter. Det är en fråga som Sverige driver väldigt mycket inom ramen för den feministiska utrikespolitiken och som anses vara en av de värsta krigsförbrytelseerna i det internationella regelverket. Det har framkommit att man inte har sexualbrottsutredare på ICC. En sak som vi har tagit upp med kommissionen är att länder som har den kompetensen borde hjälpa till med att skicka den till ICC, för det är ingen lätt sak.

Jag kan nämna att vid mitt besök i Bosnien och Hercegovina underströk flera av dem som jag talade med – den kvinnliga utrikesministern, den kvinnliga borgmästaren i Sarajevo och så vidare – att en av de kanske mest jobbiga och bestående effekterna av Balkankriget är att man inte har haft ansvarsutkrävande för de massvåldtäkter som skedde där. Det är en fråga om skam och skuld och om utfrysning av människor – i de flesta fall kvinnor – som har blivit utsatta för våldtäkter och som aldrig har kunnat återintegreras. Vikten av detta underströks.

När det gäller återuppbyggnad nämnde jag det i mitt inlägg. Det är en av de saker som vi har tagit upp bland annat under den polska och svenska konferensen, och där tror jag att inte minst de internationella finansiella institutionerna, såsom Världsbanken, kommer att ha en stor roll. Vi har redan börjat titta på detta. Det handlar inte bara om att vinna kriget, utan det handlar om att vinna freden.

De kostnader som beräknas för återuppbyggnaden är fullständigt enorma. Som jag sa i mitt inledningsanförande är det en halvering av Ukrainas ekonomi, så det kommer att bli ett gigantiskt åtagande för världssamfundet som jag menar att man måste göra. Man måste ställa krav på att Ryssland ska återuppbygga, men vi kan inte vänta på det. Det tror jag inte i alla fall. Jag menar inte att förminska detta krav, men realistiskt tror jag att vi måste gå in väldigt starkt från världssamfundet.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 6, Övriga frågor. Det är en informationspunkt. Önskar utrikesministern kommentera något där?

Anf. 35 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! På morgonen före rådsmötet har Borrell bjudit in till ett möte med EU:s och Kanadas gemensamma ministerkommitté.

I samband med FAC ordnas en informell lunch dit utrikesministrarna från västra Balkan har inbjudits på svenskt initiativ. Det blir ett viktigt tillfälle att tala med våra partner om hur vi utvecklar samarbetet för Europas säkerhet.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för och noterar informationen.

Jag tillönskar utrikesministern med medarbetare en trivsamt och solig helg. Om vi behåller det goda sol-i-sinnet-humöret kommer det att bli väldigt trevligt också i fortsättningen.

2021/22:39

13 maj

**§ 3 Utrikes frågor – utveckling
Statsrådet Matilda Ernkrans**

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
– utveckling den 19 november 2021**

Återrapport från informellt möte den 6–7 mars 2022

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor – utveckling den 20 maj 2022**

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar biståndsministern med medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde. Vi inleder med återrapporterna.

Anf. 38 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! EU-nämnden har ju mottagit en skriftlig återrapport från rådets möte den 19 november, och jag har inget att tillägga därutöver.

Jag vill också nämna att rådet som A-punkt väntas anta slutsatser om en årsrapport om EU:s externa åtgärder 2020 samt om ett förnyat partnerskap mellan EU och de minst utvecklade länderna.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 3, De globala konsekvenserna av Rysslands aggression mot Ukraina med fokus på livsmedelstrygghet och multilaterala åtgärder. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 40 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Rådets nästa möte hålls den 20 maj i Bryssel, och på dagordningen står en diskussionspunkt, konsekvenser för tredjeland av Rysslands aggression mot Ukraina, främst med hänsyn till situationen vad gäller global tryggad livsmedelsförsörjning.

Regeringens position vad gäller konflikten i Ukraina är väl känd för ledamöterna. Den vilar på tre ben: att stötta Ukraina, att driva på för sanktioner mot Ryssland och att stärka Sverige.

Syftet med diskussionen på FAC – utveckling är att belysa de globala effekterna av den ryska aggressionen, att dela information om aktuella initiativ och att hålla multilateralismen i centrum för EU:s fortsatta agerande.

Bakgrunden till diskussionen är de globala livsmedelspriserna, som nådde oroande nivåer redan under 2021 och har stigit ännu mer efter den ryska aggressionen mot Ukraina. Enligt FN:s livsmedels- och jordbruksorgan FAO är livsmedelsprisindex nu drygt 33 procent högre än för ett år sedan. Det är den högsta nivån någonsin.

Den ryska aggressionen har resulterat i minskad tillgång till spannmål och jordbruksprodukter samt till nödvändiga insatssvar i jordbruket, till exempel handelsgödsel. Det här i kombination med högre energi- och transportkostnader innebär att de globala livsmedelssystemen står inför stora utmaningar. Resultatet blir att antalet människor som riskerar att svälta ökar. Det var rekordhøgt redan innan den ryska aggressionen, och nu förväntas det öka ytterligare.

En särskild utmaning är att det multilaterala systemet får svårt att möta de växande humanitära behoven eftersom kostnaderna för att införskaffa och transportera livsmedel har ökat kraftigt.

Regeringen välkomnar därför en samlad EU-respons till krisen så som preliminärt har föreslagits av EEAS. Det handlar om att värna multilateralismen, om att intensifiera EU:s kontakter med tredjeland och att använda EU:s finansiella instrument för att hantera krisens effekter. Givet den mycket allvarliga globala situationen är det angeläget att EU:s medlemsländer visar ett starkt engagemang för krisens effekter bortom Europa såväl från ett utrikespolitiskt perspektiv som från ett utvecklingspolitiskt och humanitärt perspektiv.

Det är angeläget att vi ser över vad man kan göra för att bidra till effektiva lösningar. Många EU-länder, som nämnden väl vet, är stora givare av såväl humanitärt stöd som utvecklingsbistånd. Att biståndsministrarna nu diskuterar livsmedelsförsörjningsfrågan är med anledning av detta relevant.

Vid FAC avser regeringen att framhålla samordningen av insatser inom FN-systemet, de multilaterala utvecklingsbankerna och EU. Det är viktigt för att säkra att vi agerar effektivt med de resurser som finns tillgängliga. Det initiativ som har tagits av FN:s generalsekreterare, skapandet av Global Crisis Response Group, för livsmedel, energi och finansiering, är i sammanhanget extra angeläget.

Regeringen avser också att framföra frågan om att hålla den internationella marknaden för jordbruksprodukter och insatsvaror öppen. Det är oerhört viktigt eftersom exportrestriktioner och andra handelshinder får direkt motverkande effekt, framför allt för de livsmedelsimporterande länderna – de drabbade länderna.

Regeringen avser vidare att betona att frågan om global tryggad livsmedelsförsörjning, framför allt i kölvattnet av covid-19-pandemin är central ur ett geopolitiskt perspektiv. EU och dess medlemsstater är världens största biståndsgivare och har långsiktiga engagemang i många av de livsmedelsimporterande länderna som nu riskerar att drabbas hårt. EU behöver fortsätta att stå vid deras sida.

Regeringen kommer vid FAC att även betona nödvändigheten av att agera både kort- och långsiktigt. Humanitära insatser behöver skalas upp för att möta de mest akuta behoven och minska risken för svält. Långsiktiga utvecklingsinsatser för att främja klimatanpassade hållbara inkluderande livsmedels- och jordbrukssystem behöver fortsätta, särskilt i de nu mest drabbade länderna. Det här tar sikte på livsmedelsförsörjningen men bidrar även till en bredare fattigdomsbekämpning och främjande av jämställdhet. Vi behöver fortsätta att arbeta för att nå de globala utvecklingsmålen.

Slutligen kommer regeringen att understryka vikten av att EU och dess medlemsstater står upp för och stöttar våra gemensamt ägda multilaterala institutioner i hanteringen av den nuvarande krisen. En regelbaserad världsordning med ett effektivt FN i centrum är i EU:s intresse, särskilt i en tid när antalet kriser ökar.

Sverige fortsätter att stå upp som en principfast och stor biståndsaktör – detta trots att vi befinner oss i ett exceptionellt läge. Sverige är sedan många år tillbaka en av de största givarna av bistånd, och så kommer fallet att vara även om vi räknar bort de medel som tills vidare i enlighet med

OECD-Dacs regelverk är avsatta för kostnader till flyktingmottagande för kvinnor och barn från Ukraina.

Sverige bidrar mer än de flesta till internationell solidaritet. Sverige kan göra mycket, men inte allt. Men i förhållande till den nuvarande krisen har Sverige under 2022 stått fast vid detta. Vi har ökat vårt humanitära stöd, och vi har ökat vårt bidrag till FN:s internationella jordbruksutvecklingsfond Ifad och till Världsbankens fond för de allra fattigaste länderna IDA.

Sedan många år är Sverige också en stor givare till de mest berörda FN-organen, till exempel FN:s livsmedelsprogram WFP, med kärnstöd som möjliggör för dem att snabbt ställa om och anpassa sin verksamhet när en kris som denna inträffar. Det är ett sätt att värna multilateralismen med ett starkt FN i centrum i en tid när det behövs som mest.

Anf. 41 MARIA FERM (MP):

Ordförande! Jag vill snabbt passa på att säga något eftersom jag måste rusa till den säkerhetspolitiska pressträffen.

Det är positivt att regeringen har denna ingång och lyfter upp vikten av ett fortsatt stort bistånd i dessa tider när behoven ökar och det finns flera parallella globala kriser samtidigt. Det handlar om demokratins tillbakagång, den annalkande svältkatastrofen till följd av högre matpriser på grund av kriget i Ukraina och såklart Rysslands invasion av Ukraina, med mera.

Däremot vill jag påpeka att det är djupt problematiskt att genom avräkningar för flyktingmottagande bakvägen sänka biståndet på det sätt regeringen gör. Det innebär att det blir mindre resurser och inställda satsningar i en tid när de behövs mer än tidigare. Det är fråga om prioriteringar, och där tycker vi att regeringen helt enkelt prioriterar fel och låter världens mest utsatta ta kostnaden när det är något som inte gagnar utvecklingen i dessa länder utan snarare riskerar att förvärpa den. Det gör att fler personer i förlängningen kan bli beroende av humanitärt bistånd och hamna i en svårare sits. Det kan i sin tur minska säkerheten runt om i världen och skapa fler konflikter, och på det sättet bidrar detta till ett försämrat säkerhetsläge samt inte minst till ökade kostnader för Sverige. Vi tycker att det är fel väg att gå.

Anf. 42 DANIEL RIAZAT (V):

För att bidra till att hålla mötet så kort som möjligt och kompletterande mervärde, säger jag att Vänsterpartiet instämmer helt och hållet i det som Maria Ferm från Miljöpartiet precis anförde.

Anf. 43 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Jag tackar för kommentarerna.

Jag vill bara understryka att det i EU-kretsen fortfarande är så att Sverige bär och tar ett stort ledarskap när det gäller internationell solidaritet. Det gäller också när vi pratar avräkningar mot flyktingmottagande. Jag tycker att det är viktigt att Sverige kan få driva på inom EU-kretsen för detta. Vi bidrar mer än de flesta till internationell solidaritet.

Låt mig gå vidare på detta tema. Det är självklart att jag som biståndsminister, och Sveriges regering, kommer att se till att avräkna så

lite som möjligt. Vi använder oss av samma regler som Sverige har använt sedan 90-talet, nämligen att man inom biståndsbudgeten kan ta emot kvinnor och barn på flykt från Ukraina. Vi gjorde samma sak när vi tog emot människor på flykt från Syrien 2015. Det var också ett exceptionellt år.

Med detta sagt finns det i de här sammanhangen ingen tvekan. Sverige är en mycket stark internationell aktör, och det kommer vi att fortsätta att vara.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Övriga frågor. Det är fråga om information.

Anf. 45 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! På dagordningen finns två frågor under punkten Övriga frågor. Frågorna är inte här för samråd, men jag vill ändå nämna dem för EU-nämnden för kännedom.

Vi kommer att få en kort information om arbetet med den europeiska arkitekturen för utvecklingsfinansiering samt information om kommande högnivåmöte om utbildning. Ingen diskussion förväntas utifrån denna information.

I anslutning till mötet har Josep Borrell bjudit in till en lunch med FN:s flyktingkommissarie Filippo Grandi. Grandi besökte Stockholm den 9 mars, och han besökte bland annat utrikesutskottet. Jag träffade honom själv. Det blir en intressant lunch i de här sammanhangen.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för och noterar informationen.

Med dessa ord, biståndsministern med medarbetare, tillönskar vi er en riktigt solig och trevlig helg och ett kommande bra möte. Så ses vi nästa gång!

Anf. 47 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Tack så mycket, ordförande! Detsamma till hela EU-nämnden.

Innehållsförteckning

§ 1 Utrikes frågor – försvar

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S)	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S)	2
Anf. 7 JESSIKA ROSWALL (M).....	3
Anf. 8 PER SÖDERLUND (SD).....	3
Anf. 9 MALIN DANIELSSON (L).....	3
Anf. 10 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S)	3
Anf. 11 DANIEL RIAZAT (V).....	4
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 13 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S)	4
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 15 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S)	5
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 17 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S)	5
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	5

§ 2 Utrikes frågor

.....	6
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 20 Utrikesminister ANN LINDE (S)	6
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 22 Utrikesminister ANN LINDE (S)	6
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 24 Utrikesminister ANN LINDE (S)	6
Anf. 25 MARKUS WIECHEL (SD)	7
Anf. 26 SOFIA DAMM (KD).....	8
Anf. 27 MALIN DANIELSSON (L).....	8
Anf. 28 Utrikesminister ANN LINDE (S)	8
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 30 Utrikesminister ANN LINDE (S)	10
Anf. 31 HANS ROTHENBERG (M).....	11
Anf. 32 MALIN DANIELSSON (L).....	12
Anf. 33 Utrikesminister ANN LINDE (S)	12
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 35 Utrikesminister ANN LINDE (S)	13
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	13

§ 3 Utrikes frågor – utveckling

.....	14
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 38 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	14
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 40 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	14
Anf. 41 MARIA FERM (MP)	16
Anf. 42 DANIEL RIAZAT (V).....	16

Anf. 43	Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	16	2021/22:39
Anf. 44	ORDFÖRANDEN.....	17	13 maj
Anf. 45	Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	17	
Anf. 46	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 47	Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	17	